

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ARTICVLVS IV.

Utrum anima Christi per scientiam infusam supernaturalem, cogitationes cordium occultas, & futura contingentia cognoverit?

64. **P** Artem negativam docere tenentur Authores art. 2. citati pro sententia quæ negat Christi animam per scientiam supernaturalem infusam cognovisse singularia & existentia, id enim potiori jure tenentur asserere de actibus liberis, & de futuris contingentibus. Lorca etiam hic disp. 50. num. 12. ut probabiliorem sequitur sententiam quæ cognitionem cogitationum cordium & futurorum contingentium denegat scientiæ infusæ animæ Christi. Sententia tamen affirmans Christum illa per talem scientiam extra verbum cognoscere, communis est apud Theologos, eamque tam domestici quam extranei, cum S. Doctore hic art. 1. unanimi consensu docent. Unde fit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

- D**ico igitur: Anima Christi per scientiam infusam, supernaturalem, occultas cordium cogitationes, & futura contingentia cognovit.
65. **U**traque pars hujus conclusionis colligitur expressè ex doctrina D. Thomæ hic art. 1. ubi docet Christum per scientiam infusam cognovisse omnia que per revelationem hominibus innotescunt: Sed homines per revelationem cogitationes cordium & futura contingentia cognoscunt, multa enim ex his sunt manifestata Prophetis: Ergo cognoscuntur ab anima Christi per scientiam supernaturalem infusam. Afferit etiam S. Doctor in eodem articulo, Christum cognovisse per scientiam infusam omnia, præter Dei essentiam: Ergo sentit cogitationes cordium, & futura contingentia comprehendi sub objecto talis scientiæ, & per eam à Christo cognosci. Unde ut notat Cajetanus hic art. 1. circa solutionem ad 3. S. Doctor hic retrahat quæ docuerat quæst. 20. de verit. art. 6. ubi asserit animam Christi in verbo tantum futura contingentia & cogitationes cordium cognovisse. Licet Bergomensis in tabula aurea dubio 1217. ipsum explicare conetur, dicendo ibi solam negare animæ Christi cognitionem speculativam prædictorum objectorum, non verò cognitionem prædictam. Vel loqui de Christo, prout est singularis persona, non verò de illo, ut est caput Ecclesiæ & supremus omnium iudex.
66. **P**otest etiam conclusio ratione suaderi: Nam scientia indita ponitur in anima Christi propter ejus perfectionem, ut nimirum per eam reducat omnis potentialitas illius, tam obediæntialis, quam naturalis: Sed in anima Christi est potentia obediæntialis ad cognoscendū per scientiam infusam cogitationes cordium, & futura contingentia: Ergo de facto illa per talem scientiam cognovit. Major patet ex dictis articulo primo, Minor probatur. Potentia obediæntialis respicit id omne quod non implicat contradictionem: Sed nulla potest assignari implicantia contradictionis in eo quod cogitationes cordium, & futura contingentia, supernaturaliter & per lumen à Deo infusum cognoscantur: Ergo est in anima Christi potentia obediæntialis ad ea cognoscenda per scientiam inditam. Major est evidens, Minor probatur primo. Deus cogitationes cordium, & futura con-

Tom. IV.

Atingentia in seipsis cognoscit: Sed nulla est ratio cur hæc perfectio divinæ cognitionis nequeat supernaturaliter creaturæ communicari: Ergo est possibilis creaturæ, cognitio secretarum cogitationum hominis, & futurorum contingentium in seipsis.

Secundò, Cogitationes cordis & futura contingentia, ex suppositione decreti liberi Dei de illorum existentia in tempore, habent in se veritatem determinatam: Ergo possunt per speciem à Deo infusam representari, subindeque ab intellectu creato supernaturaliter cognosci. Unde multis Sanctis per divinam revelationem innotuerunt cogitationes cordium, & futura contingentia, juxta illud Apostoli, ad Corinth. 2. *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quæ preparavit Deus iis qui diligunt illum, nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum: Spiritus enim omnia scrutatur, etiam profunda Dei.* Quasi diceret, ea quæ speciebus à rebus acceptis cognoscere non valemus, qualia sunt dona gratiæ & gloriæ, nobis Deus revelavit per Spiritum suum: qui autem revelat majora, potest utique & minora hominibus revelare quæ sensibus non subjiçuntur, ut cogitationes liberas, & affectiones cordium, ac futura contingentia.

Addo quod, etsi nulli Sanctorum hæc notitia supernaturaliter data esset, debuit tamen Christo concedi, quia ipse est Rex universorum, & Dominus omnium, futurusque est aliquando iudex cordium: unde congruentissimum fuit, ut etiam quatenus viator, ea clarè in seipsis, æquè ac cætera naturalia objecta contueretur quæ in cordibus voluntur; ut reipsa ab ipso factum, constaret variis Scripturæ testimoniis: dicitur enim Matth. 9. *Cum vidisset Jesus cogitationes eorum dixit, ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?* Et cap. 12. *Jesus autem sciens cogitationes eorum.* Item Joan. 21. cum Christus interrogasset Petrum, his verbis *Simon Joannis amas me?* Respondit Petrus, & dixit ei: *Domine tu omnia nosti, tu scis quia amo te.* Quæ verba Theodoretus sermone de charitate sic exponit: *Is autem ipsum citavit ad suum in eum amorem testificandum. Domine enim (inquit) tu scis quia amo te. In animis enim hominum infides, & aperit scis motus cogitationis; nec te aliquid latet ex rebus humanis: nosti enim omnia & antiqua & extrema.*

Decuit etiam, ob unionem humanitatis ad Verbum, & supremum Christi in quæcunque aliquando existentia dominium, ut futurorum quoque notitia ei communicaretur. Unde Cyrillus libro de Sancta Trinitate capite 22. *Quamquam Dominus naturam ignorantem assumpsit, divinas tamen ei prerogativas & dotes impertivit; habebatque anima Domini omnem sapientiam divinam juxta & humanam, omnem notitiam eorum quæ fuerunt, quæ sunt, quæ erunt, non naturā, non gratiā, sed propter unionem personalem cum eo qui solus est sapiens. & omnia etiam prius quam oriantur ante sæcula novit.*

Accedebat quoque titulus magisterij, Christo tantum prout viatori competens, ratione ejus debebatur ei futurorum notitia, ut hoc etiam modo tanquam divino suffragio, doctrinam suam muniret, & certissimum divinitatis suæ argumentum præberet; nihil enim adeo divinitatis suffragium prodit, quam divinatio seu prænotio futurorum. Unde Tertullianus in Apolog. capite vigesimo: *Idoneum opinor testimonium divinitatis, veritas divinationis.* Et

G G g ij

Laetantius notavit libro primo institutionum capite undecimo, à divinatione denominari divinitatem, sicut ab homine humanitatem. Ut ergo Christus verum se Deum & veritatis magistrum ostenderet, debuit prænuntiare futura contingentia, etiam libera. Unde Matthæi 26. in nocte passionis dixit Petro: *Antequam gallus cantet, ter me negabis.* Et Lucæ 19. *Videns civitatem flevit super illam dicens: Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis; quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternerunt te & filios tuos qui in te sunt, & non relinquent in te lapidem super lapidem, eò quod non cognoveris tempus visitationis tuæ.*

71. Denique, Beati cognoscunt non solum in verbo per scientiam beatam, sed etiam extra verbum per scientiam infusam, illa omnia quæ hîc in via per dona prophetiæ & discretionis spirituum cognoscuntur: Sed per illa duo dona, futura contingentia, & cogitationes cordis cognoscuntur à Sanctis & Prophetis: Ergo pariter Christus, qui ab instanti suæ conceptionis simul erat viator & comprehensor, non solum per scientiam beatam, sed etiam per scientiam inditam, illa clarè & distinctè cognovit.

§. II.

Solvuntur objectiones.

72. **O**bjicies primò: Anima Christi per scientiam supernaturalem infusam ea tantum cognovit ad quæ agnoscenda potentiam obedientialem habebat: Sed in ea non erat potentia obedientialis ad cognoscendas cogitationes cordium, & futura contingentia: Ergo illa objecta per scientiam supernaturalem infusam non cognovit. Major patet ex supra dictis, Minor probatur. Cognoscere cogitationes cordium & futura contingentia, est proprium Dei, secundum illud Jeremiæ 17. *Pravum est cor hominis & inscrutabile, & quis cognosceret illud? Ego Dominus scrutans corda.* Et istud Isaiæ 41. *Annuntiate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus quia dii estis vos.* At in Christi anima non est potentia obedientialis ad id quod est proprium Deo: Ergo nec ad cognoscendum per scientiam supernaturalem infusam cogitationes cordium & futura contingentia.

73. Respondeo, concessà Majori, negando Minorem, ad cujus probationem dicendum, cognitionem cogitationum cordis, & futurorum contingentium, in Scriptura dici propriam Dei, non quod non possit per gratiam & donum supernaturale creaturæ communicari (ut enim supra dicebamus, per dona prophetiæ & discretionis spirituum illa objecta cognoscuntur) sed quia talis cognitio nulli intellectui creato, etiam perfectissimo, qualis est intellectus Angeli, vel animæ Christi, potest esse connaturalis. Sicut in Scriptura Deus dicitur invisibilis, quia clara Dei visio nulli creaturæ potest connaturaliter competere, non verò ex eo quod ad illam nullo modo possit pertingere: nam ut bellè ait Anselmus, *Deus cum sit inaccessibleis nostris viribus, acceditur ad eum suis muneribus.*

74. Objicies secundò cum Lorea: Christus cogitationes cordium, & futura contingentia cognovit in verbo, cum à primo instanti suæ conceptionis

A fuerit beatus, & divinam essentiam viderit: Ergo inutile videtur ac superfluum admittere aliam in Christo scientiam, per quam eadem objecta extra verbum & in seipsis immediatè cognoverit.

Sed negatur Consequentia, ut enim art. 1. ostensum est, animæ Christi non solum est concedenda omnium objectorum cognitio, sed etiam omnis modus cognitionis possibilis, & non impossibile cum majori perfectione: modus autem cognoscendi cogitationes cordium, & futura contingentia extra verbum, per scientiam à Deo infusam, possibilis est, ut §. præcedenti vidimus, & ille cum majori perfectione, seu cum cognitione beatifica, stare potest, ut fateatur Lorea, docens Christum per scientiam infusam cognovisse substantias spirituales, & entia naturalia, ac mysteria gratiæ, & nihilominus illorum omnium habuisse cognitionem in verbo. Cur igitur idem dici non poterit de cogitationibus cordium, & de futuris contingentibus? Certè hic Author parum consequenter ad sua principia disserit.

Sed instat, & objicit rursus: Intellectui Christi non est concedenda perfectio, nisi illa intellectui creato in ordine naturæ vel gratiæ debita sit: Sed cognitio secretorum cordis, & futurorum contingentium in seipsis, non est debita intellectui creato in ordine naturæ, vel gratiæ: Ergo non est animæ Christi tribuenda.

C Respondeo primò, negando Majorem, nam ut sæpe diximus, animæ Christi ratione unionis hypostaticæ, concedenda est omnis perfectio possibilis, in determinato gradu existens, & cum majori perfectione non impossibile, tamen illa nec in ordine naturali, nec supernaturali debeatur.

Respondeo secundò, datà Majori, distinguendo Minorem: Cognitio secretorum cordis & futurorum contingentium in seipsis, non est debita intellectui creato, prout est sub statu supernaturali simpliciter, concedo Minorem: prout existit sub plenitudine gratiæ, qualis est intellectus animæ Christi, nego Minorem. Sicut enim gratiæ in statu plenitudinis quem obtinet in anima Christi, debetur virtus justitiæ commutativæ ad Deum, quamvis illi non debeatur extra statum plenitudinis, & prout in pura creatura existit: ita cognitio secretorum cordis, & futurorum contingentium in seipsis, debetur ordini gratiæ, non ut est in pura creatura, sed ut est in homine Deo, in quo est in tota sua plenitudine, & in statu perfectò & connaturali, ut declaravimus supra.

Objicies quartò: Angeli non possunt occultas cordium nostrorum cogitationes cognoscere, quia in nostras voluntates dominium non habent, ut in Tractatu de Angelis ostensum est: Sed Christus, ut homo, non habet dominium in voluntates nostras, sed solum ut Deus: Ergo animæ Christi cogitationes liberas quæ à sola voluntate humana dependent cognoscere nequit.

E Respondeo primò, ex eo quod Angelus non habeat dominium in nostras voluntates rectè quidem probari quod non possit virtute suæ naturæ occultas cordium nostrorum cogitationes, sed actus liberos nostræ voluntatis cognoscere, eandemque rationem etiam valere ad demonstrandum quod anima Christi, seu Christus ut homo, non possit viribus naturæ cognoscere eadem objecta. Cæterum sicut hæc ratio non impedit, quominus possint cogitationes unius Angeli ab altero cognosci, Deo illas revelante: ita nec obstat potest, quin possint ab anima Christi cognosci